

HESTHOLMABLADET

nr 1 mars 2020

Blåsippan ute i backarna står!

Det tycks hända mycket i Hästholmen och bladet växer. Några skriver riktigt långt och får därför bli litet av en följetong. Detta nummer innehåller andra delen av Lotta Mejsholms skildring av Per Brahe-olyckan och första delen av historien om sommarens föreställningar av en ny teaterpjäs om Ellen Key.

Ibland händer också det som inte händer. Ett rykte kommer igång om macken i Hästholmen. Det når Sven-Arne Johnsson och han är en handlingens man. Han ringer QStar och frågar om macken ska försvinna. Svar: Absolut inte!

Min bestämda tanke har varit att detta ska vara tidningen utan coronavirus. Ändå blir det inte så. Vi kan konstatera att viruset redan har påverkat verksamheten i vår bygdegård. När Eslam berättar om sin resa till Ödeshög stannar en publik hemma för att undvika smitta.

I detta blad finns en kalender som sträcker sig tre månader framåt och då måste man lägga till att evenemang kan bli inställda.

Var rädda om er!!! Redaktionen genom Katarina

Efterlysning !

Ett marinarkeologiskt forskningsprojekt om Per Brahe-olyckan pågår och kommer så småningom att resultera i en bok. Har du hört äldre generationer prata om olyckan, var din familj delaktiga i bärgningen eller trakteringen i Hästholmen under bärgningen sommaren 1922 eller känner du igen någon på bilderna på sidan 8? Har du kanske rent av fotografier eller föremål från auktionen efter att Per Brahe bärgats? Kontakta projektledare Lotta Mejsholm! All information mottages med stor tacksamhet! Mail: mejsholm@yahoo.se

Vätternskutan kommer snart till hamnen

Det är söndag morgon och hamnen i Hästholmen ligger stilla i det grå marsvädret. Jag stiger in genom dörren till vad som håller på att byggas om till Hamnkrogen Vätternskutan. Jag möts av dess ägare Peder Ejneberg och Anders Lindholm, som är två krögare från Vadstena. Anders har sedan några månader bosatt sig i Hästholmen, men Peder kommer att pendla från Vadstena. De har båda lång bakgrund från restaurangbranschen, där Peder har drivit "Valven" och Anders drivit "Vätternskutan" och "Mobergs bistro" i Vadstena. Peder förklarar att krögarlivet är en livsstil "Mina barn har näst intill vuxit upp i köket".

Anders
Lindholm
till vänster
och
Peder
Ejneberg
till höger

Utbudet i den nya restaurangen och caféet kommer vara varierat, men det generella temat är enligt krögarna "Det typiskt svenska". Här nämns smörgåsbord, våfflor och julbord som några exempel, en blandning av kött, fisk och vegetariskt. På frågan om vilken mat som är restaurangens signum, svarar Anders och Peder att det kommer vara gästerna som avgör vad som kommer att bli restaurangens populäraste rätter framöver.

Restaurangen och caféet kommer förmodligen att öppna runt påsk och kommer sedan att ha helgöppet fram till maj. Därefter är det öppet dagligen under maj - september för att sedan återigen ha helgöppet under övrig tid på året. Planerade öppettider är från kl 9 till kväll och på helgen kommer de förhoppningsvis att ha serveringstillstånd fram till kl 01.00.

Peder och Anders har många planer för restaurangen där grillkvällar, after work, underhållning och trubadur är några inslag. Anders poängterar att "Hästholmen ska kännas som ett utflyktsmål och vi vill att människor ska tänka, Vi åker till Hästholmen!" Självklart hoppas de också på många besök av oss Hästholmabor.

Krögarna kommer även att vara hamnvärdar och ta hand om turistverksamheten i hamnen, så som gästhamn, stugor och ställplatser. Turistbyrån flyttar också in i samma lokal som restaurangen. De poängterar vikten av det personliga mötet för hela verksamheten i hamnen.

Sammanfattningsvis har vi alla mycket att se fram emot framöver och hälsar Peder och Anders välkomna till Hästholmen! Lovisa

2 Kommunal information

Flaggningen vid infarten till Hästholmen sköts av byalaget

Inom kort börjar vi ta upp sandningsgruset på gatorna. För Hästholmens del är planen att påbörja detta vecka 14 (30/3). Tidplanen kan komma att justeras då sandsopningen är väderberoende, snö och halka kan komma tillbaka och då flyttar vi fram jobbet. Som fastighetsägare ska du sopa ut sanden från trottoaren/gångbanan utanför din fastighet ut på gatan. Undvik att parkera på gatan under tiden vi sopar så underlättar du vårt arbete.

I vårdagarna påbörjas arbetet med att iordningställa badplatsen med gräs, staket och planteringar. Det blir en mindre lekpark anpassad till de mindre barnen i anslutning till badplatsen. Här kommer de att kunna leka med en delfin och en båt.

I vår kommer det också att läggas ny asfalt från hamnkröken ner till spolplattan. Ytan runt serveringen kommer också att hårdgöras. Vi räknar med att dessa arbeten ska vara klara till semesterperioden. Till hösten kommer gatubelysningen ner till hamnen återigen att vara inkopplad.

På www.odeshog.se/hastholmensutveckling kan man läsa mer och se en skiss över hur området är tänkt att gestaltas till sommaren 2020. Här är även Ödeshögsbostädernas och kommunens vision hur området kan komma se ut efter byggnation av bostäder och lokaler.

Vi välkomnar Anders Lindholm och Peder Ejneberg som nya krögare i hamnrestaurangen Vätternskutan. De kommer även att vara hamnkontor och ha turistinformationen inne i restaurangdelen.

– Vi tror starkt på detta koncept som blir en utökad service för besökare både från land och från sjöss, säger Peter Kenell, VD på Ödeshögsbostäder tillika förvaltningschef för teknik- och näringslivsförvaltning.

Även i år blir det öppen fyr på Husbacken vid Fyrens dag som infaller den 16 augusti.

Vi önskar alla en trevlig vår

~~~~~

Vätterhästen

I juni beräknas fastigheten på Hamngatan 18 "Vätterhästen" att övertas av Sverker Olsson och Susan Ritheim Olsson som bor i Kinna, Marks kommun. Familjen har många idéer kring framtida verksamhet i huset och tar även gärna emot förslag. Första planen är att renovera huset/fastigheten och sedan eventuellt börja med caféverksamhet nästa sommar. Lovisa

Årsmöte i bygdegården

Den nya styrelsen kommer att bestå av Camilla Linusson, Marianne Bremer, Stephan Redman, Gunnel Kellander och Lars Hansson. De nya som tillkommer i år är sex ersättare: Birgitta Hellman Magnusson, Nemo Wasén, Elisabet Samuelsson, Irma Aspblom, Sven- Arne Johnsson och Petter Frid. Vivi Hansson blev omvald. Johan Kollberg var inbjuden som ordförande.

På mötet presenterades planer för restaurering av taket och idéer om ombyggnation samt modernisering av köket. Det informerades att det finns medel att söka från Jordbruksverket som är till för just bygdegårdar. Årsmötet beslutade att styrelsen tar fram förslag och presenterar dem på ett medlemsmöte så medlemmar får tycka till om planerna för köket. Vi blev bjudna på kaffe, smörgås och kaka och stämningen var som alltid glad och positiv. Bygdegårdsstyrelsen har planer på i princip lika många evenemang som förra året och känner sig positiva till det då de sett hur många som kommer till kurser, soppluncher, evenemang och att huset hyrs ut till olika aktörer.

Petter Frid, Birgitta Hellman Magnusson, Lars Hansson, Stephan Redman, Vivi Hansson, Marianne Bremer och Gunnel Kellander

Jag sitter vid pennan här och vill tacka för allt jobb ni gör och hur fint det är att bygdegården är så levande och välkomnande till människor i alla åldrar. Att det är sådan bredd på utbudet av möten och upplevelser tillsammans. Både lättsamma och viktiga möten sker. Regnbågs-helgen som jag själv upplevde som arrangör genom Ödeshögs konstförening av konsten som blev så fin och intressant. Det var så kul på dragqueenkursen och sedan någon dag efter fick vi höra så gripande berättelser om hur det är att leva i en kropp som man inte känner sig hemma i och trots kampen så glada och generösa som människor. En annan gång en berättelse om en pojkes kamp med att förstå sin barndom med en sjuk mamma. Sköna musikupplevelser med Driftwoods och Hawkeys vänner är också favoritstunder för mig. Jag har varit på poesikvällar, julmarknad, hängt barnens utställning, sett teater, bio, hållit i krokikurs. Varit på informationsmöten. För två år sedan hyrde jag lokalen för min mammas 90-årsfest. Hon var så nöjd och tyckte det var så fint i lokalen. Det här är några av mina upplevelser, hur många har ni? Om det är något ni saknar i bygdegården, kom med förslag, fråga om ni kan hjälpa till med något litet eller stort, eller kom bara och var där.

Undertecknas, Marianne Majsa

Nu är det äntligen bestämt!

Pernilla Göst, Anna-Karin Hirdwall och Lena Lagerlöf

Till sommaren kommer teatern om Ellen Key "Med tapper hand" att sättas upp i Hästholmen. Premiär på Strand den 25 juni och sedan följer fem föreställningar i Hästholmens bygdegård den 27 juni – 1 juli! Inom kort kan ni köpa förköpsbiljetter, håll utkik på bygdegårdens hemsida, FB-sida och på anslagstavlor! I nästa Hestholmablad kan du läsa mer om teatersällskapets resa för att bekanta sig med vår kära Ellen.

I juni blir det så premiär på ett helt nytt scenkonstverk i Ödeshögs kommun, "Med tapper hand". Titeln på föreställningen är densamma som namnet på den skotska släkten McKeys vapensköld och vi tyckte det var ett så passande motto även för Ellen Key själv. För är det något vi tycker Key symboliserar så är det just dessa ord. Och en till synes oupphörlig tro på den egna förmågan att påverka. Även om i hennes fall vapnen var pennan och talarstolen.

Vi vill visa så många sidor som möjligt av Ellen Key. Vi vill ta oss bort från den hemtrevliga, pelargonkantade bilden av en klok och god sagotant med inredningsambitioner och visa fram henne som den radikala, djärva och säkert många gånger jobbiga människa vi tror att hon var. Samtidigt vill vi låta henne inspirera oss och publiken att själva våga vara besvärliga och inte ge upp om det vi tycker är viktigt. Men också undersöka vad det är som händer med en människa som kämpar, vad får hon försaka, vad får hon tillbaka.

Lena Lagerlöf, Anna-Karin Hirdwall och Pernilla Göst är alla utbildade skådespelerskor med lång erfarenhet av teaterbranschen, men på scenen i "Med tapper hand" ser vi endast Lena Lagerlöf. En utmaning med projektet har varit att ge oss själva nya utmaningar. Anna-Karin Hirdwall kommer att regissera föreställningen och Pernilla Göst står för manus.

Vi har under en lång tid jobbat på helger och kvällar parallellt med våra andra arbeten, diskuterat, läst och improviserat, försökt ringa in vilken berättelse vi vill gestalta på scen och hur. Nu går vi in i en mer intensiv fas när alla idéer ska bli ett färdigt manus och sedan repeteras.

Vi ser verkligen fram emot att få sätta igång på riktigt. Nu är vi så fullmatade med massa tankar och idéer om Ellen Key och tematiken och längtar efter att få omvandla det till scener. Det är ju i själva repetitionsfasen som materialet visar vad det går för och det uppstår problem som måste lösas. Det brukar bli både ett utmanande och väldigt kreativt arbete.

Sedan är det förstås mötet med publiken. Det är ju det mötet som är hela meningen med processen. Det roliga med det här projektet är att spelplatserna kommer att bjuda på ett så nära och intimt möte med publiken och det kan bli otroligt häftigt. Så är det förstås speciellt att få spela i Ödeshögs kommun, en plats som spelade så stor roll för Ellen Key själv.

Teater Svea genom Pernilla

Bosse "Dynamit" Carlsson och Kerstin Grönvall funderar över hur de ska göra med Hästholmskylten.

Vår skylt repareras

Det är precis 20 år sedan Hästholmen hade sitt stora jubileum och fyllde 700 år. Frågan är om man kan fira 720-årsjubileum? Det känns lite tveksamt men vi ska i varje fall fira genom att få vår infartsskylt som ny igen. Roger Sköld gjorde skylten och den 6 augusti 2000 invigde landshövding Björn Eriksson först skylten och sedan och hela vår Hästholmavecka.

Kerstin Grönvall och Bosse "Dynamit" Carlsson jobbar med en omfattande uppfräschning. Just nu ligger skylten i flera delar i ett av Bosses hus. Väder och vind har gått hårt åt vår skylt och det ruttna virket behöver ersättas.

- Det värsta, säger Bosse, har varit att få tag i rätt virke. Men nu står färskt virke i rätt dimension vid en vägg och väntar. För att skylten ska tåla regn och snö bättre tänker Bosse tjära den övre delen.

Katarina

SportlovsDisco - Baby Shark - Shuffla - Titanic

När dörrarna till Bygdegården öppnas klockan 15.55 den 14 februari ringlar kön lång av förväntansfulla barn i åldrarna 1 - 6 år. Det är Alla hjärtans dag och årets upplaga av Sportlovsdisco ligger framför deras fötter. Peppen och danssuget är på topp. Dansen kommer snart igång och får lite hjälp av projicering av musikvideos på väggen. Musiken är varierande och det dansas friskt till allt ifrån "Baby Shark" till "Shuffla". Efter en timmes intensiv dans och hopp är disco för de yngsta slut och alla lämnar lokalen med ett sprudlande humör.

En timme senare är det dags för Disco nr 2 för åldrarna 6 - 13 år och lokalen fylls snart med ännu ett danssuget gäng. Längst in i lokalen finns en populär kiosk med godis, popcorn, korb och dryck. Musiken är varierande för att passa alla och snart blir önskelåtar ett allt mer tydligt inslag i musikvalet. Avslutningsvis kommer önskemål om tryckare, vilket resulterar i "My heart will go on" som blir till allsång och flertalet håller sina armar utsträckta i sidorna likt den klassiska scenen med Leonardo di Caprio och Kate Winslet i filmen Titanic från 1997. Fantastiskt lyckad kväll!

Lovisa

Ombergsvecka de lux

En hel vecka varje månad spenderar Rödingen på Omberg. Barnen hoppar av skolbussen på berget och sen är fritidsverksamheten förlagd i skogen ända tills sista föräldern hämtat upp efter jobbet. Dessa veckor är helt underbara, att få "skogsbada" i dessa tider är oerhört viktigt för välmåendet.

Under januari och februari har vi haft matlagningsveckor på berget. Barnen har fått ta ansvar över att laga sin egen mat. De har fått lära sig bygga pagodel, spänta ved och tända brasa, de har skalat och hackat grönsaker, kokat soppa och rostat bröd. Hos oss på Rödingen är det viktigt att eleverna får vara med under hela processen och inte bara få allt serverat, och barn tycker faktiskt att det är roligt att jobba!

En dag varje Ombergsvecka går vi ut på vandring över berget. Vi vandrar olika vägar och upptäcker hela tiden nya saker. Vi hittar spår av vildsvin, både klövavtryck och bökspar, rådjursspar och fågelspar i snön. Redan i januari hittade fritidsbarnen de första blåsipporna, och i februari hittade de tussilago och till och med vitsippor och lungört!

Men vi hittar också många saker som inte hör hemma i naturen. Dem plockar vi såklart upp och tar med oss. Under en dag hittade vi till exempel hela 24 stycken påsklammor vid grillstugan!

Vi kallar inte våra promenader att gå på vandring utan att gå på äventyr. Och visst stämmer det! Hela Ombergsveckan är ett äventyr som fler fritidshem borde få uppleva!

Camilla

Hestholmabladet ges ut av Hästholmens Bygdegård & Byalag och trycks hos ABF

Bladets adress: Hestholmabladet
c/o Ljungholm, Tågnegatan 6,
599 93 Hästholmen

April 2020

Torsdag 2 april kl 18.30, bygdegården

“Långsamhetens väg”

- föredrag med Birgitta Hellman Magnusson

Nyfiken på pilgrimsvandring? Har du någonsin drömt om att packa ryggsäcken och fotvandra till “Europas Mecka”, Santiago de Compostella?

Följ med Birgitta på hennes pilgrimsvandring sommaren 2018, då hon gick den 80 mil långa Jakobsleden i norra Spanien. Hur mycket orkar man bära? Hur är det att sova på härbärgen? Vad är tjusningen i det hela? Birgitta delar med sig av sina erfarenheter och ger praktiska tips till dig som är sugen på att slå följe på “Långsamhetens väg”. Kostnad 50 kr, inklusive fika och eftersamtal.

Tisdag 7 april kl 18.30, bygdegården

Filmklubben Hästholmen visar “438 dagar”.

Journalisterna Martin Schibbye och Johan Persson sätter allt på spel när de korsar gränsen mellan Somalia och Etiopien. De vill undersöka hur jakten på olja drabbar befolkningen och med egna ögon ta reda på sanningen. Fem dygn senare ligger de skjutna i öknen och en annan historia tar sin början.

**Titta efter NYA HÄNDELSER
på bygdegårdens anslagstavla
vid Mackaplan eller
på bygdegårdens hemsida
Skriv “Hästholmens Bygdegård”
i Googles sökfält så kommer
hemsidan överst i listan**

April fortsätter

Filmen 438 dagar är berättelsen om två människor som kastas in i en mardrömslik verklighet där jakten på sanning gör dem till brickor i ett internationellt politiskt spel på liv och död. En kamp om överlevnad, rättslöshet och storpolitik, där vänskapen blir deras viktigaste vapen. En svensk dramafilm från 2019 som bygger på deras självbiografi. 124 min ©SF Studios Eftersamtal med fika.

Onsdag 15 april kl 13, bygdegården

SOPPLUNCH, denna gång lagar Lars & Lars-Erik soppan. Helene Wethje från Heda berättar om och visar prov på yoga, och hoppas att intresse vaknar, så att det kan startas en studiecirkel i bygdegården.

Lördag 18 april kl 13 - 16, bygdegården

“Workshop Fotografi” med Amjad Alassadi

Vi ger oss in i fotografins magiska värld och lär oss om bildkomposition, inställningar och bildredigering. Kostnad 80 kr, inklusive fika. Ta med egen mobil eller kamera. Viktigt att veta: Workshopen hålls på engelska. Anmälan till Camilla: 070-388 73 62

Söndag 19 april kl 14-17, bygdegården

Skapa ditt eget äppelträd

- ympningskurs David Appelgren, Ombergs Ekogård
Har du drömt om att skapa dina egna äppelträd? Ympning är en mycket gammal och högt aktad kunskap som få besitter idag. I den här kursen får du råd och hjälp med att skapa dina egna äppelträd genom ympning av ädla äppelsorter på grundstammar. I kursens avgift på 300 kr ingår två träd som du skapar och får ta med hem. Ta gärna med en egen vass kniv. Anmälan till David: 070- 884 52 44

Söndag 19 april kl 14, Tollstagaröden

H-son med sällskap sjunger.

Onsdag 25 april kl 18, bygdegården

Konstföreläsning av Lars-Erik Strand.

Paula Modersohn-Becker (1876-1907), en av modernismens pionjärer och en av Tysklands största konstnärer. Hon är en av de främsta företrädarna för den tidiga expressionismen. Hon tillhörde konstnärskolonin Worpswede och delade dess intresse för naturen och bondelivet. Kostnad: 60 kr, inklusive fika

Torsdag 30 april kl 21.30, Hästholmens hamn

Vi firar Valborg i hamnen! Brasan tänds i badviken.

Vårsång av Ödeshögs kyrkokör.

Årets talare: Jenny Aakula

Nya restaurang Vätternskutan har öppnat.

**Bygdegårdens Bankgiro: 331-3558
Swish-nummer 123 515 25 66
Skriv din mailadress vid medlemskap
- avgift 100 kr, för familj 150 kr**

Vi samarbetar med

Tisdag 5 maj kl 18.30, bygdegården Filmklubben Hästholmen visar "Britt-Marie var här". Kanske är det aldrig för sent att börja leva. Britt-Maries liv är trist. Vid 63 års ålder bryter hon sig loss och möter omvärlden. Det enda jobb hon kan få ligger i Borg, en ort där allt är nedlagt utom pizzerian, byns samlingspunkt, samt ungdomslaget i fotboll. Hon får anställning som fritidsledare och uppdraget att vara fotbollstränare åt laget. 95 min ©SF Studios Eftersamtal med fika.

Lördag 9 maj kl 10-15 FIXARDAG i bygdegården! Kom och hjälp oss att vårda vårt hus. Det finns arbete som passar alla! Vi bjuder på enkel lunch åt alla som hjälper till!

Kl 10-16, Vårmarknad, Tollstagaröden.

Måndag 25 maj kl 16, Vi träffas vid boulebanean för att rensa, städa och fixa i ordning för årets säsong och testa banan med ett provspel! Ta med eget fika.

KULTURVECKA NATURLIGTVIS! Natur-Miljö-Hållbarhet, bygdegården

Söndag 10 maj, Inlämning Konstsalong Hållbart kl 10-14. Två verk per person. Alla är välkomna, både etablerade konstnärer och amatörer. Salongen hängs under dagen och finns sedan att beskåda under hela Kulturveckan.

Måndag 11 maj kl 10, samling "Plogging"! Häng med Gunnel Kellander på stavgång. Under promenaden gör vi övningar och plockar upp det skräp som ligger utmed rutten. Har du inga stavar kan du hänga med ändå.

Kl 18 Ödeshögs kommun inom ramen för Agenda 2030. Kommunen deltar i Glokala Sverige för att arbeta med hållbarhet och belysa hållbarhet som nyckelfaktor för en god verksamhet, likt kvalitet och effektivitet. Herman Sternelöv, utredare socialförvaltningen. Ca 45 min.

Kl 19 "Från jord till kommunens tallrik" Thomas/Åsa Orrenius, Alvastra Kungsgård och kommunens kostchef Espen Rognstad berättar om samarbetet och arbetet med *Food for life (jord till bord)*. Ca 45 min.

Tisdag 12 maj, kl 18.30 Filmklubb Hästholmen "Woman at war" (2018) En isländsk film av Benedikt Erlingsson. Halla har börjat få misstänksamma blickar - kan denna till synes harmlösa körledare vara den omtalade kvinnliga ekoterrorist som vill förstöra Islands ekonomi och infrastruktur? 101 min ©Scanbox Eftersamtal med fika.

Onsdag 13 maj, kl 18 samling Stocklycke vandrarhem: Naturvandring med Naturskyddsföreningen på Omberg. Guide: Gebbe Björkman.

Torsdag 14 maj, kl 18.30 "Industrihampans möjligheter - med fokus på miljövänliga och innovativa användningsområden. Föredrag med David Appelgren, Ombergs Ekogård. Fika från Ekogården till försäljning i pausen. Smakprov på gårdens produkter.

Passa på att njuta av många händelser under bygdegårdens kulturvecka !

Måndag 1 juni kl 16, boulebanean. Årets bouleturning kör igång! Vi spelar sedan varje måndag kl 16. Alla är välkomna att delta. Ta med eget fika.

Tisdag 2 juni kl 18.30, bygdegården: Filmklubben Hästholmen visar "Marigold hotel" Till hotellet i Jaipur i Indien kommer människor, uppleva äventyr, ny höftkula, gammal kärlek eller bara nystart. Ibland behövs en kulturkrock för att inse att det aldrig är för sent för att börja leva. 124 m©20th Century Fox, Eftersamtal med fika.

Fredag 19 juni kl 10, Tollstagaröden Midsommarfest.

Torsdag 25 juni, Strand Världspremiär för Teater Sveas föreställning "Med tapper hand".

Fredag 26 juni Anders Lundin på 31:an.

27 juni - 1 juli fem föreställningar av "Med tapper hand" i bygdegården LÄS MER PÅ SIDAN 4!

Fredag 15 maj kl 18 Stocklycke Vandrarhem: Ekumenisk Friluftsgudstjänst på Omberg.

Kl 20 Bygdegården: Konsert Hawkey Franzén och vänner "GE OSS ETT ANNAT NAMN..." om Stig Dagerman - hans liv och verk och Hawkeys tonsättningar. Entré 100 kr.

Lördag 16 maj kl 11 Invigning av Kulturhelgen. Riksdagspolitikern Rebecka le Moine (MP) inviger och sår ett frö för framtiden. Uppträdande av Kulturskolans elever. Kl 12 "Svampar på Omberg" föredrag av Johanna Hellberg. Kl 13 Presentation av "Konstsalong Hållbart" av ordförande i Ödeshögs Konstförening, Marianne Andersson. Medverkande konstnärer berättar om sina verk.

Kl 14 "Biodling - en trevlig hobby med sting". Ulla-Britt Bäck berättar om en hobbybiodlares vardag under ett år. Kl 15 "Vättern, vattnet och mångfalden", föredrag av Rebecka le Moine med fika och eftersamtal.

Kl 18 KnytPoesi med Öppen Scen. Kl 21 "Efterfest" med bandet Det Är Kärlek, David Wingren. Söndag 17 maj kl 11 "Vilda naturfoton". Barbro Nelly visar foton från sin äventyrsresa till Island.

Kl 12 "Vätterns rättigheter - hur lagen bör skydda naturen". Föredrag av Arci Pasonen & Mariam Carlsson.

Naturens rättigheter är en rörelse som växer världen över och som jobbar för att ekosystem ska erkännas rättigheter. Den vill se en lagstiftning för naturens inneboende värde. Hur skulle det se ut om Vättern hade rättigheter? Vad skulle det betyda för Vätternbygden och för ekosystemet?

Kl 14 Nulägesrapport Aktion Rädde Vättern. Hawkey Franzen bjuder på sin Vätternhyllning "Ej dansar tranor"

Kl 16 Manifestation i Hästholmens hamn för Vätterns värdefulla vatten! Avslutning.

Övrigt under veckan Kulturveckan:

Återbruksutställning på Ödeshögs bibliotek av elever på Ödeshögs fritidshem vecka 20-22, bland annat Rödingen. Biblioteket lyfter fram böcker om natur/miljö/hållbarhet.

S/S Per Brahe del II - bärgning, folkfest och sorg

Hösten 1918 förliste ångfartyget Per Brahe, Pelle Bråttom som hon kallades, i en höststorm strax söder om Hästholmen. Rådhusrätten i Jönköping slog fast att fartygets kapten, Theodor Boija, var ansvarig för förlisningen eftersom fartyget hade en alltför stor däckslast. Rederiet visade inget intresse av att bärga fartyget eller de omkomna. Men det gjorde däremot eldsjälur från trakten kring Hästholmen.

Tre år hade Per Brahe legat på Vätterns botten när en gammal dykare vid namn E.M. Johansson från Gränna bestämde sig för att satsa hela sitt sparkapital på ett bärgningsförsök. Han hade förlorat båda sina händer i en olycka och kunde själv inte dyka längre, så unga dykare, utbildade i flottan, kontrakterades för uppdraget.

När lyftlinorna skulle fästas i vraket hittades en kropp på botten. Man antog i förstörone att det var kapten Boija, eftersom liket bar stövlur. Senare visade det sig vara fröken Velis Allard, en av passagerarna från Gränna, som hittats. Stövlarna var egentligen hennes långa strumpor.

Under sommaren 1921 arbetade man med de bärgningsattiraljer som Johansson konstruerat, men de visade sig för klena för fartygets tyngd, försöket fick läggas på is.

Bärgning av en av de omkomna på Per Brahe. Zinkkistan står redo och längst till höger syns polismakten som noterade kännetecknen som skulle hjälpa till vid identifieringen.

Bärgning och folkfest

1922 bildas en andelsförening av lokala eldsjälur som satsade kapital i bärgningsprojektet. Dykare Lagerström, som hade gjort den första besiktningen av vraket redan ett par veckor efter förlisningen, kontrakteras och företaget planerades i detalj. Nu skulle Pelle upp!

Bärgningsarbetet pågick hela sommaren 1922 och genererade en för tiden enastående mediabevakning och en publik på uppemot 10.000 personer vissa dagar. De resande behövde sängplats, mat, i någon mån underhållning, Allt detta kunde företagsamma hästholmabor erbjuda. Mer eller mindre improviserade stånd med smörgåsar, våfflor, souvenirer, dricka och annat slogs upp utmed hela hamnvägen, precis som vid tidens stora marknader. Folk kom med bilar, bussar, cyklar, extrainsatta tåg och ångare, även en och annan lastbil med provisoriska bänkar på flaket syntes i vimlet. Kring stränderna och på klipporna trängdes massorna. Krögare sålde tiotusentals flaskor med pilsnerdricka, varav ett större antal ännu återfinns på botten kring hambassängen.

Arbetsstyrkan på den bärgade Per Brahe. Känner du igen någon på bilden? Kontakta Lotta Mejsholm! Båda bilderna: Fotograf: Ahlgren, Carl. Jönköpings länsmuseum.

Resultat! Med dykare Lagerström i spetsen blev 1922 års bärgningsprojekt lyckosamt. Efter flera veckors slit med bakslag, stormar och hårt arbete lyckades man bogsera in haveristen på ett mer hanterligt djup, strax utanför hamnen. Nu började det mödosamma arbetet med att lossa lasten och omhänderta de döda.

Polismakten fanns på plats för att registrera det bärgade godset, men också för att notera föremål och detaljer hos liken som kunde bidra till identifieringen. Ett efter ett lyfts de upp till ytan och placeras i kistor som förseglas direkt på platsen innan de förs till Västra Tollstads kyrkogård och den gemensamma grav som iordningstälts där. Vissa individer fördes till andra gravrum, efter anhörigas önskan. Konstnären John Bauer, hans hustru Ester och deras treåriga son Putte gravsattes exempelvis på Jönköpings kyrkogård.

Samtliga passagerare och fartygets kvinnliga personal återfanns i vraket. Däremot saknades sex i den manliga besättningen, bland dem kapten Boija. Troligen har de befunnit sig på däck vid olyckan och svepts iväg av vågorna.

Per Brahes vidare öden

Bärgningsprojektet hade varit framgångsrikt, men det hade kostat betydligt mer än beräknat. Under hösten anordnades en auktion med försäljning av bärgade föremål och fartygsutrustning, men det räckte inte för att täcka kostnaderna. Man anordnade då en makaber turné runt om i Per Brahes gamla hamnar, där besökare för en peng kunde gå ombord på det flagnande fartyget, känna den unkna doften och i allmänhet rysa över den förfärliga olyckan som krävt 24 människoliv.

Per Brahe renoverades senare och bytte namn flera gånger. Men märkligt nog ville folk inte gärna resa med olycksskeppet, så slutligen såldes hon till Finland där hon gick på traden Mariehamn - Åbo i många år under namnet Åland II. Fartyget skrotades slutligen år 1956.

På Vätterns botten utanför Hästholmen finns än i dag ett enormt avtryck i leran efter vraket, ett stort vrakfält med last, fartygsdetaljer och även spår efter bärgarna. Och, nägonstans, sex försvunna sjömän. Lotta Mejsholm

Samayoga för alla åldrar

Vilken relation har du till din kropp? Skäller du på den? Uppskattar du den? Precis som bilen behöver regelbunden service så blir kroppen väldigt tacksam för daglig kommunikation.

Vad menar jag med det? Enklast är att tänka på texten som björnen Baloo sjunger. Kroppen mår bäst i den andan. - Var nöjd med allt som livet ger och allting som du kring dig ser. Glöm bort bekymmer, sorger och besvär.

Att trivas i kroppen, att känna livslust, föds ur förmågan att uppskatta och umgås med det som framkallar inre och yttre leenden. Tid du ger dig själv att umgås med ditt inre, som kroppen ofta speglar i det yttre, är välspenderad tid. Det är som att yogans framfart de senaste åren har att göra med att folk vill ha vägledning in i sig själva. Det sker via den personliga kroppskontakten.

Kroppen tar vi ofta för given. Sedan vårt första andetag är ju kroppen vårt livsredskap. Så länge vi andas lever vi. Ett andetag åt gången. Yogan erbjuder andningsvägledning i allra högsta grad. Ta tag i din ande (ande-tag) så har du nånstans att bo!

Yoga betyder förening på språket Sanskrit och Sama betyder harmoni/balans. Förening mellan kropp och själ i harmoni och balans!

Under sopplunchen i april i bygdegården kommer jag och berättar om yoga och om min verksamhet. Är det någon som redan nu känner sig nyfiken och vill göra en intresseanmälan? Kontakta mig Helene: 073-181 06 81.

Välkommen till din egen stund i inre utforskning!

Helene Wehtje

Nya Hestholmaflaggor

Nu är det dags att beställa nya Hestholmaflaggor till Hästholmens infart! I samband med detta erbjuder vi alla som önskar köpa sin egen flagga till stängen i sin privata trädgård, till fasaden eller till sin båt att skicka med en beställning. Flaggan är designad av konstnären Krister Johansson och gestaltar en vacker solnedgång över Vättern med Hästholmasigillet från 1300-talet.

Priserna nedan är ca-priser inklusive moms. De ändras beroende på om antalet beställningar per flaggstorlek ökar eller minskar.

Flaggstångsflagga 2400x1500 mm **656.-/st**

Flaggstångsflagga 2000x1200 mm **531.-/st**

Fasadflagga i PVC inkl. stång, Storlek 40x60cm **331.-/st**

Båtflagga 35x20cm, Pris vid 25 st **156.-/st**

Kontakta Camilla: 070-388 73 62 snarast om du vill ha en flagga eller flera! Senaste beställningsdatum är den 3 april om vi ska hinna få flaggorna före Valborg!

Vi får njuta Millingtorparnas⁹ glass även i år!

31:an ligger fortfarande ute till försäljning, men Karolina och Håkan öppnar ändå upp som vanligt till påsk. Konceptet är som det brukar: mycket, rikligt och varierat av de spännande glass-sorterna.

Den 1 april drar paret till Stockholm för att tävla i glass-SM, något som de enligt erfarenhet brukar ha stor lycka med. I år tävlar de med sin jordgubbssorbet, sin hasselnötsglass (en av mina personliga favoriter), kalasglass och en hemlig smak.

Håkan vill gärna slänga ut ett erbjudande till Hestholmaablads läsare om att det nu finns chans att hyra den del av fastigheten som tidigare under många år varit loppis. Förra året var sista året för de entusiastiska loppisförsäljarna och denna sommar finns alltså alla möjligheter för den driftige att hitta på något spännande i lokalen. Finns det intresse att hyra gamla loppislokalen? Kontakta Håkan: 070-744 33 48.

Till sommaren, närmare bestämt den 26 juni, gästar Anders Lundin Hästholmen och 31:ans. Förförskottsbiljetter kommer att finnas att beställa, det brukar bli fullt, så det är bra att boka för att säkert få plats.

Om allt går i lås kommer Hästholmens bygdegård i samarbete med glassbaren att arrangera en spännande aktivitet under sommaren, nämligen en familjedag med helikopterturer! Läs mer om detta i nästa nummer av Hestholmaabladet!

Camilla

Ännu en lyckträff

Jonas Gustavsson Frisk meddelar att strax är det dags

Grävlingarna har i år spelat den franske författaren Georges Feydeaus "Jag tar svärmor", en vaudeville i tre akter från år 1890 och som vanligt fräschat upp med anknytningar till Ödeshög med omnejd. Ensemblen är nöjd, det har gått bra, fem föreställningar och drygt 390 besökare, berättar Gunnel Frisk. De allra flesta passar på att äta, i år "Kapten Sjöbloms röra" och "Svärmors tunga".

Katarina

Vi öppnar till påsk!

Välkommen hälsar
Anders och Peder

OMBERG
ZIPLINE

Nu öppnar vi för i år!

Välkommen att boka på
www.ziplines.se

Den 17 maj är ARV
i Hästholmen

Kl 14 Nulägesrapport
i bygdegården

Kl 16 Manifestation i hamnen

Den 3 maj kl 10 Kulturhuset
Teaterbion, Jönköping

Information på ett begripligt
sätt främst om PFAS-
kemikalierna på Karlsborgs
flygplats och varför det är
så viktigt att det blir en
sanering och ingen dränering

Välkommen!

Vill du bidra
till båtmodellen av
Per Brahe?

Skicka ditt bidrag till

Bankgiro: 331-3558
eller

Swish: 123 515 25 66

Märk betalningen Båten

Hästholmens
Bygdegård & Byalag

Pizza, Falafel, Lunchmeny

Helgen 27-28-29 mars
samt Påsk

Alla pizzor och Krispig
kyckling **75 kr**

Öppet varje dag kl 11-21
Sverkerstigen 3

Tel 0144-33060 eller
076 565 16 80
onlinepizza.se

FÖRLÄNG SOMMAREN MED EN INGLASNING

Minimax tillverkar måttanpassade inglasningar
för altaner och balkonger. En måttanpassad inglasning
ger alltid bästa passform och resultat.

Vi erbjuder kundunika lösningar, kulörer och glas.

Våra inglasningar är helt underhållsfria och vi lämnar
givetvis garanti på både material och montage.

Kontakta oss för diskussion om dina drömmar !

MINIMAX
INGLASNINGAR

070-591 88 25 – info@minimaxinglasningar.se
Hamngatan 31, Hästholmen

10 % rabatt under hela april

GRÖNA HUSET - GÖTA LUND

ÖPPET 21 - 24 MAJ KL.12-15

31:ans Glass & Kök

Vi öppnar till Påsk!

Välkommen
hälsar
Karolina & Håkan

OMBERG

STOCKLYCKE VANDRARHEM

Vi öppnar vårt café 21 mars
Endast helger t o m Valborg
Fr o m 1 maj öppet alla dagar

Välkommen!
hälsar Hanna med personal

Tel 0144-330 44

www.stocklycke.se

OMBERGS TURISTHOTELL

BERGET ★ SKOGEN ★ SLÄTTEN ★ VÄTTERN

Telefon 0144 330 02

E - mail

info@ombergsturisthotell.com
www.ombergsturisthotell.com

Läs gärna mer vad vi erbjuder i
Omberg-Tåkernbygden

www.omberg.info

Fotbollsgolfen öppnar
för säsongen!

Vid frågor 070 648 30 99

Välkomna! hälsar
Catharina och Henrik

Välkomna till äggboden i Alvastra,
vi har öppet kl 8-20 varje dag.

Ekologiskt naturbeteskött
från gården finns att köpa i
Annelies Delikatesser och
Underkläder i Ödeshög.

Vi vill önska alla
en riktigt Glad Påsk!

Åsa och Thomas med personal